

Univerzita Karlova
Právnická fakulta
katedra práva životního prostředí

Posudek oponenta disertační práce

Název disertační práce:

**České energetické právo v kontextu
ochrany životního prostředí**

Autor disertační práce:

Mgr. Ing. Jan Příborský

Školitel:

prof. JUDr. Milan Damohorský, DrSc.

Datum uzavření rukopisu:

29. srpna 2017

Úvodem

V oponované disertační práci se Mgr. Ing. Jan Příborský (autor) zabývá jednou z méně tradičních oblastí předmětu zkoumání v rámci širšího pojetí práva životního prostředí, a to oblastí energetického práva ve vztahu k ochraně životního prostředí. Konkrétně autor zpracoval českou právní úpravu, přičemž prováděl i menší komparaci s vybranými evropskými zeměmi, Německo, Polsko, Rakousko a Slovensko. Vše doplnil o nezbytný exkurs do mezinárodního a zejména evropského unijního práva (připomeňme existenci společné energetické politiky ve Smlouvě o fungování EU).

Téma posuzované disertační práce lze považovat bezesporu za právně i věcně zajímavé. Na autora klade nároky z hlediska znalostí jak práva životního prostředí, tak i dalších odvětví práva, především správního, evropského i mezinárodního práva. Vedle toho autor prokázal i znalosti z oblasti přírodních věd a techniky, a velmi vhodně tak propojil věcnou a právní stránku tématu. Jedná se zároveň o společensky závažné téma, jak ostatně autor v úvodních pasážích řádně a přesvědčivě osvětlil. Spotřeba energie, resp. poptávka po ní vyvolává dopady i na ochranu životního prostředí, a tudíž vyvstávají nové podněty i pro právní řešení. Autor se zabývá tématem od podmínek výstavby energetické infrastruktury přes právní regulaci podnikání v energetice až po podporované zdroje a podmínky pro úsporu energie.

Těžiště právní stránky výzkumu autora disertační práce je v oblasti českého právního řádu. Novelizace stávajících, již starších zákonů, a především nový atomový zákon či některé koncepční dokumenty práva EU ukazují, že si autor vybral vysoce aktuální téma a to nejen z legislativního, ale i z vědeckého pohledu. Jedná se patrně o první disertační práci na Univerzitě Karlově, která se v takovém rozsahu věnuje českému energetickému právu.

Autor byl poněkud v nevýhodě, jelikož k tématu dosud neexistuje dostatek právní odborné literatury (čest výjimkám, jako monografie O. Víchy o horním a energetickém právu či kolektiv autorů komentáře k energetickému zákonu). Přesto je třeba vyzdvihnout, že v celé

práci velmi často prezentuje své vlastní a nezřídka kritické názory a návrhy *de lege ferenda*. Co je obzvláště třeba ocenit, že se autor na některých místech pouští i do pokusů o definování některých pojmů, jako např. „energetický řetězec“.

Ke struktuře a obsahu disertační práce

Oponovaná disertační práce o délce 195 stran (plus přílohy, celkem 224 stran) je strukturována - vedle předmluvy, Úvodu, Závěru a Doslovu – do sedmi kapitol, jež se dále vnitřně člení a to až do tří úrovní. Struktura oponované disertační práce je dle mého názoru přehledná, logicky vystavěná a systematická.

V úvodu autor předkládá svůj výzkumný cíl, kterým je nalezení a pochopení souvislostí energetického práva a ochrany životního prostředí a posouzení právní regulace prvků, které tvoří tyto souvislosti (s. 5).

V Úvodu na str.5 a násl. dále autor definuje vlastní pojem „energetický řetězec“ a přehledně vysvětluje členění a obsah jednotlivých kapitol. Toto rozhodně čtenáři usnadní orientaci. V 1. kapitole autor rozebírá pojem „energetické právo“ a uvádí souvislosti s ochranou životního prostředí. Autor shrnuje základní principy ochrany životního prostředí v energetice a uvádí nástroje ochrany. V rámci většiny kapitol své práce drží obdobnou strukturu nástrojů, v členění koncepční, administrativní, ekonomické, někde přidává i sankční a speciální.

Zajímavý výklad podal autor v kap.1.3., kdy s využitím definice fází energetického řetězce věnuje pozornost druhé fázi, výstavbě energetické infrastruktury. Domnívám se, že jde o velmi klíčovou fázi energetického řetězce s významným dopadem na ochranu životního prostředí. Osobně bych přivítal, kdyby tuto subkapitolu autor býval více rozpracoval, resp. domnívám se, že by se tímto tématem mohl v budoucnu při případné další publikační práci blíže zabývat. Rovněž tak mohl autor více rozebrat ochranu složek životního prostředí ve vztahu k energetice (kap.1.4.), která by si určitě také zasloužila alespoň samostatnou kapitolu či vědecký článek. Navíc tato subkapitola trochu utrpěla (zejména části o ochraně vod či ochraně přírody), že autor skáče z tématu na téma a u každého se zastaví jen na chvíli.

I přes určitý nedostatek odborné literatury postrádám v úvodu či první kapitole disertační práce alespoň malé shrnutí autorů, kteří se dosud problematikou vztahu ochrany životního prostředí a energetického práva ve svých vědeckých pojednáních zabývali.

Kapitola 2. představuje kratší exkurs do mezinárodní a unijní úpravy energetiky. Zde se jedná spíše o popisné pasáže, faktograficky hodnotné, dokreslující rámec právní a věcné problematiky, avšak bez větší autorovy invence.

Kapitolu 3. autor pojal jako seznámení čtenáře s právní regulací podnikání a výkonu státní správy v energetice. Výklad je strukturován po nástrojích a po institucích. K této kapitole nemám zásadních výhrad, snad jen že nemá s tématem ochrany životního prostředí tolik společného (avšak může ji přesto ovlivnit).

Za vlastní jádro výzkumu a za celkem zdařilé zpracování považuji vedle již zmíněné kapitoly č.1 také kapitoly 4. až 6., kde se autor opět držel zavedené struktury nástrojů a principů, aby popsal a analyzoval uvedená energetická témata a vystihl i jejich vztah k ochraně životního prostředí a lidského zdraví. Zejména otázky kolem nového atomového zákona jsou dle mého názoru cenné. Velmi oceňuji v těchto kapitolách autorovy vlastní kritické postřehy, názory a úvahy *de lege ferenda*.

Rovněž vědeckým přínosem autora je provedení komparace vybraných evropských zemí. Jedná se sice spíše o doplněk k ostatním kapitolám, avšak funkční. Oceňuji, že si autor vybral právní rády států, které hraničí s Českou republikou, což považuji za právně i věcně správné a podnětné.

Za velmi zajímavé považuji závěry na str.188 až 194. V Závěru autor přehledně shrnuje zásadní poznatky z jednotlivých kapitol, odpovídá na vytčené cíle z kapitoly Úvod a uvádí i návrhy *de lege ferenda*. Závěry mohou vhodně posloužit k diskusi při ústní obhajobě.

Shrnu-li, základní cíle disertační práce autor dle mého názoru splnil. Toto konstatování opírám hlavně o jeho kapitolu Závěr.

Práce s odbornou literaturou

Pokud jde o práci s odbornou literaturou a dalšími prameny, oponovaná disertační práce je vybavena opravdu bohatým poznámkovým aparátem. Autor důsledně citoval použité prameny a odbornou literaturu, často a správně. Seznam použitých pramenů uvedl v přílohách.

Formální náležitosti

Pokud jde o formální požadavky na tento typ kvalifikační práce, tyto autor rovněž splnil. Seznam použitých pramenů je uveden řádně v přílohách v příslušné struktuře. Škoda, že autor nezařadil do příloh nějaké statistické či technické údaje, které by vhodně dokreslily autorův výklad. Nicméně je třeba přiznat, že spoustu takových údajů čtenář najde zejména v úvodu jednotlivých kapitol. Práce je psána čtivým jazykem bez zjevných gramatických chyb, místy se objevují ovšem překlepy či neobratné formulace.

Závěr

Předložená disertační práce Mgr. Ing. Jana Příborského splnila cíle, které si autor při jejím zpracování stanovil v úvodu. Konstatuji, že práce jako celek odpovídá požadavkům na disertační práce z oboru právo životního prostředí. Oponovaný text je faktograficky bohatý, věcná i právní stránka je vyvážená, u použitých vědeckých metod převažuje sice často deskripce, ale i jazykový a logický výklad, analýza a syntéza. I přes výše uvedené dílčí připomínky uvádím, že autor prokázal schopnost samostatné tvůrčí vědecké práce, jakož i

schopnost její výsledky kvalifikovaným způsobem dále zprostředkovat, o čemž svědčí tato disertační práce. Zejména kapitoly č. 1., 4. až 6. mohou být přínosem pro rozvoj oboru právo životního prostředí. Kapitola 1. by zasluhovala i podrobnější rozpracování např. do podoby samostatného vědeckého článku.

Předloženou **disertační práci Mgr. Ing. Jana Příborského** proto v souladu s čl. 66 Pravidel pro organizaci studia na PFUK **doporučuji k obhajobě** před příslušnou komisí pro obhajobu disertačních prací.

Otázka k obhajobě

K ústní obhajobě navrhuji,
aby autor rozvinul své závěry, a to v tom smyslu, co by doporučil za legislativní změny v českém právu k posílení ochrany jednotlivých složek životního prostředí, pokud jde o výstavbu energetické infrastruktury.

V Passau, dne 18.9. 2017

doc. JUDr. Vojtěch Stejskal, Ph.D.
oponent